

magere, Kurvemagere, Sadelmagere, Skomagere, Skræddere, Snedkere, Smede, Typografer og Bogbindere.

Nu er vi alle sammen enige om, at Fangerne skal bestille noget; men det var neppe Rigsdagens Mening den Gang, at Forholdene skulde udvikle sig saaledes, at man gik fra Haandarbejde til Maskindrift. Hr. Konsul Birch, som var Kommitteret for dette Foretagende, var jo paa dette Omraade en meget dygtig Mand, og han opfattede det saaledes, at her drejede det sig om at faa et stort industrielt Foretagende i Gang, hvor Staten i stor Udstrækning kunde faa sit eget Arbejde udført. Men hvem er Staten? Ja Staten, det er jo os alle, og det er ikke ligegyldigt, om man i saadanne Anstalter, hvor Folk ikke er til Stede af egen fri Villie, men er tvungen til at være der i Kraft af bestaaende Love, paatager sig at udføre en Mængde Arbejde, som Staten daglig har Brug for.

Jeg ser ikke rettere end, at det er en meget stærk Konkurrence til de private Arbejdere og Arbejdsgivere. Der har indenfor disse Kredse i længere Tid været arbejdet med Sagen i et Udvalg, og det viser sig af de Oplysninger, man har skaffet sig, at Forholdet i Virkeligheden er værre, end man havde tænkt sig. Det er vist gennem disse Oplysninger, at der i Fængslerne udføres Arbejde svarende til 600 Arbejders Arbejde, og det netop i de Fag, som under hele Krisen og for Resten ogsaa udenfor Krisen har haft et meget stort Antal arbejdsløse. Om dette er til nogen Fordel for Staten, turde være meget tvivlsomt, thi det er givet, at den Smule, Staten kan tjene ved Fængselsarbejdet, ikke er tilstrækkeligt til at dække de store Udgifter. Samfundet har i Anledning af de frie Arbejders Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Hvis man ser paa Statsregnskabet for 1913—14, vil man der finde en Bevilling paa knap 1 Mill. Kr. til Indkøb af Materiale og Raastoffer til denne Fængselsvirksomhed; men paa det sidste Statsregnskab er denne Post kommet op paa flere Millioner Kroner. Det er altsaa en meget stor Virksomhed, her har udviklet sig. Jeg vil derfor henstille til den højtærede Justitsminister at tage de Resultater, som dette Udvalg er kommet til, op til nøjere Overvejelse, og jeg er ganske sikker paa, at han da vil faa den Opfattelse, at man maa søge at indføre noget andet Arbejde end det, vi for Tiden beskæftiger vore Fanger med.

Det kan jo ikke nægtes, at vi her til Landet importerer en Mængde Varer, som

vi meget godt kunde producere i vore Fængsler; Udvalget nævner en hel Del saadanne Varer, og jeg giver det fuldstændig Ret i, at naar vi ikke i det frie Marked kan producere saadanne Varer, men derimod kan gøre det paa et Sted, hvor det ikke kommer an paa Fortjeneste, naar blot der anskaffes nogle mindre Maskiner, saa vil det ogsaa nationaløkonomisk set være fornuftigt at udføre saadant Arbejde i Stedet for Arbejde af den Art, hvorved man gør andre arbejdsløse.

Naar man ser Listen igennem, viser det sig, at næsten alt det, der nu udføres i vore Fængsler, er Specialiteter indenfor de paagældende Fag. Jeg har ofte talt med afdøde Kommitteret Birch om denne Sag, og han har ogsaa indrømmet, at saaledes som det havde udviklet sig, maatte Arbejdet i Fængslerne blive en Konkurrence til adskillige Fag, men da Loven i sin Tid blev givet, gjorde man i Betænkningen gældende, at man skulde have sin Opmærksomhed henvendt paa, hvor stort et Antal Arbejdere der var beskæftiget i de Fag, som Fængselsarbejdet konkurrerede med, og tage Hensyn til, at mindre Fag ikke ved denne Konkurrence blev alt for daarligt stillede. Dette har man imidlertid sat fuldstændigt til Side og taget det Arbejde op, hvorved man var i Stand til at skaffe et smukt Regnskabsresultat frem. Jeg ved ikke, om der er blevet ansat en ny Mand i denne Stilling, men jeg kunde benytte Lejligheden til at henstille, at man ikke foreløbig gør det, i hvert Fald ikke paa den Maade, at den vedkommende Embedsmand ved Siden af sin faste Løn bliver tantiemelønnet, da dette giver ham Interesse i at faa Institutionens Indtægt saa højt op som muligt.

Jeg er overbevist om, at man fra alle Partiers Side vil være i Stand til at støtte denne Sag, og skal derfor ikke paa det nuværende Tidspunkt komme videre ind paa den; jeg skal kun nævne, at det Andragende, som nu vil blive tilstillet Justitsministeriet er underskrevet af samtlige Fags Arbejdsgiver- og Arbejderforeninger og desuden er tiltraadt af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund.

Jeg er enig med dem, der mener, at denne Finanslovdebat i og for sig godt kunde standse, men hvis det er Meningen at fortsætte den, har jeg heller ikke noget imod at udtale mig om hele Situationen. Jeg skal imidlertid indskrænke mig til at gøre opmærksom paa, at naar enkelte Medlemmer af det høje Ting stadig synes at kredse om Lønspørgsmaalet og vil være